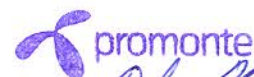

Prim. jelo:	14.4.2010.		
Org. jed.	Br. j.	Pr. št.	Pr. št.
0102	1058/5		

Broj 01-2059Podgorica, 14-04-2010 g.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
n/r Direktor u g-din Z. Sekulić
Bulevar Džordža Vašingtona bb, kula C
81000 Podgorica

Podgorica, 14.04.2010.

Poštovani gospodine,

Zahvaljujemo na prihvatanju predloženog roka za dostavljanje komentara na predloge Pravilnika u ovom krugu javnih konsultacija, a koje iznosimo na način kako slijedi.

A. Komentar na nacrt Pravilnika o kriterijumima ocjene razumnosti zahtjeva korisnika za priključenje na javnu telefonsku mrežu i potrebe krajnjih korisnika u pogledu geografske pokrivenosti javnim telefonskim govornicama.

Mišljenja smo da je sintagma „kriterijum ocjene razumnosti“, uopšteno formulisana. Ukoliko se ovo dosljedno primijeni, to će ići na štetu onih korisnika kojima je zaista neophodan univerzalni servis. Stoga predlažemo da se kriterijum ocjene razumnosti definiše na način koji neće dovesti do njegovog pogrešnog tumačenja i da se kao osnovan (razuman) zahtjev, smatra najviše jedan zahtjev korisnika za priključenje na javnu telefonsku mrežu po porodičnom domaćinstvu, u mjestu prebivališta. Naime, s obzirom da se radi o subvencionisanom servisu, smatramo da pravo na njega treba ograničiti na razumnu mjeru. Ukoliko neki korisnik želi priključak na javnu telefonsku mrežu na više od jedne lokacije, onda mu to treba omogućiti pod uobičajenim komercijalnim uslovima. Osnov za ovaj naš predlog nalazi se u Direktivi 2009/136/EC, (uvodni dio pod (4)), koja predviđa mogućnost da se univerzalni servis ograniči na primarnu lokaciju ili mjesto stanovanja ("primary location or residence").

S tim u vezi predlažemo da se kao osnovan (razuman) smatra zahtjev na lokaciji koja tokom cijele godine ima i privredu i stalno naselje povezano sa tom privredom, na način kako je to propisano u norveškom zakonu koji reguliše ovu oblast. Za sve udaljene oblasti koje se nalaze van uobičajenih zona pružanja servisa na fiksnoj lokaciji (vikendice, kolibe, nelegalni objekti), pružaocu usluga treba omogućiti da naplati dodatnu naknadu za priključak.

Što se tiče broja telefonskih govornica, cijeno da je u zemlji u kojoj je stopa penetracije mobilne telefonije preko 200%, potreba za telefonskim govornicama u velikoj mjeri preuveličana u ovom pravilniku. Rješenje koje se predlaže u Pravilniku je prilično zastarjelo imajući u vidu evropsku regulativu, pa se nadamo da ćete, još jednom, razmotriti uskladjivanje ovog Pravilnika sa Direktivom 2009/136/EC, koja pod (11) kaže:

„Tehnološki razvoj je doveo do značajnog smanjenja broja javnih telefonskih govornica. Kako bi se obezbijedila tehnološka neutralnost i javnosti omogućio nastavak pristupa govornoj telefoniji, nacionalni regulatori mogu nametnuti obavezu operatorima ne samo da potrebe krajnjih korisnika obezbijede putem javnih telefonskih govornica, već mogu, ako nađu za pogodno, isto obezbijediti putem alternativnih pristupnih tačaka za pristup govornoj telefoniji.“

B. Komentar na nacrt Pravilnika o tarifama i paketima Univerzalnog servisa za korisnike sa niskim zaradama i korisnike sa invaliditetom:

U odnosu na predlog Pravilnika smatramo da je naknada za mjesečnu pretplatu od 0,00 EUR za pristup javnoj telefonskoj mreži (član 5) u potpunosti neprihvatljiva, te cijenimodata naknada, u cilju smanjenja mogućih i neopravdanih troškova operatora, ne bi trebala biti niža od 6,00 EUR.

C. Komentar na Pravilnik o metodologiji proračuna neto troška pružanja i visini i načinu plaćanja naknade za finansiranje Univerzalnog servisa

U članu 2. se precizira institut nematerijalnih koristi „...nematerijalnih koristi, stečenih od pružanja usluge Univerzalnog servisa“, ali način obračuna ne dobija na kvalitativnoj jasnoći, nego se zadržava nepotpunost u pristupu nematerijalnim koristima, što umanjuje nediskriminatorni i objektivni pristup obračunu neto troškova (član 3, stav 2).

Obračun neto troškova: Ukoliko se ne obezbijedi javnost i jasnost troškovne formule pri kalkulaciji neto troškova, time se utiče na umanjenje konkurentnosti na tržištu, potencijale budućih razvojnih inicijativa i uvođenje novih tehnoloških rješenja ostalih operatora koji nisu izabrani za operatora univerzalnog servisa, a što je suprotno opredjeljenjima pomenute Direktive 2009/136/EC.

Prilikom obračuna neto troškova, operator Univerzalnog servisa može uzeti u obzir i uračunati: ... razumnu profitnu stopu i stopu povraćaja angažovanog kapitala (član 4, stav 2, alineja 3) – ove definicije za profitnu stopu i stopu angažovanog kapitala su previše opisne u determinisanju obračuna neto troškova i kao takve trebaju imati u Pravilniku kvantitativnu a ne opisujuću kvalifikativnost; takođe, u Pravilniku treba eksplicitno istaći da li se profitna stopa i stopa angažovanog kapitala odnose na ukupno poslovanje operatora koji pruža uslugu Univerzalnog servisa ili se u kalkulaciji ove dvije kategorije treba primijeniti podsegmentacija, koja je u slučaju angažovanosti kapitala veoma otežana zbog agregatnosti podataka koji se odnose na kapital privrednih društava.

Agencija je dužna da objavljuje godišnji izvještaj o naknadama neto troškova za pružanje usluga Univerzalnog servisa, o izračunatim neto troškovima, o nematerijalnim koristima koje su bile uzete u obzir prilikom obračuna neto troškova i o plaćenim doprinosima. (član 9, stav 1) – Promonte iskazuje stav da je obezbjeđivanje transparentnosti na koju se odnosi član 9 Pravilnika potrebno uraditi u prvobitnoj fazi određivanja nematerijalnih koristi, obračuna neto troškova kako bi se ukupan obračun doprinosa unaprijed mogao kalkulirati/predvidjeti kroz finansijske planove ostalih operatora na tržištu koji nisu izabrani za pružaoca usluga Univerzalnog servisa, jer je a priori pristup kvalitetniji mehanizam transparentnosti od a posteriori objavljenih izvještaja koji se mogu samo koristiti kao analitički, a ne i planski izvori relevantnih dokumenata.

Želimo još jednom da istaknemo važnost uključivanja javnosti kroz okrugli sto u organizaciji Agencije, u cilju što boljeg definisanja ovog važnog pitanja, na kojem bi se razmotrila svi predlozi pravilnika za univerzalni servis koje su predložile nadležne institucije.

Takođe molimo da, kod određivanja rokova implementacije Univerzalnog servisa, sagledate realne mogućnosti operatora za ovako zahtjevan dugoročni projekat, s obzirom na izuzetno uvećane obaveze operatora (prepaid registracija, promjena mobilnog koda zemlje, implementacija prenosivosti brojeva, itd.), i istovremeno i negativan uticaj krize na poslovanje što se odražava na nivo investicija u narednom periodu. Cijenimo da bi realan rok za početak primjene kompletnog seta pravilnika za univerzalni servis trebalo pomjeriti za kraj naredne godine.

Nadamo se da ćemo iznijetim komentarima dati doprinos u pripremi ovih važnih akata, te stojimo na raspolaganju za dodatna pojašnjenja.

S poštovanjem,

Izvršni direktor,

Christopher Laska
Christopher Laska